

Το χέρι σου

Το κοριτσάκι με τη χοντρή
ξανθά κοτσίδα
στην αγκαλιά του σαν αίλουρος
σε δέντρο κουλουριασμένο.
Το χέρι του γύρο από το λαιμό του κρεμασμένο.
Εκείνος στα μάτια το κοιτούσε.
Ήθελε τόσα να του πει,
τα είχε τόσο συχνά σκεφτεί
αλλά έπρεπε να περιμένει.

Κοιτάζω την φωτογραφία
που δεν έχει ξεθωριάσει,
τίποτε από τη λάμψη της
δεν έχει χάσει.

Μου έρχονται εικόνες τρυφερές,
μια γεύση από μέλι,
το άρωμα από τις νεραντζιές
που αγκάλιαζαν το πάρκο.
Οι κούνιες, οι τραμπάλες,
οι αυστηρές αλλοδαπές νταντάδες,
οι όμορφες κομπές μαμάδες.
Ξένοιαστες από παιδιά
φωνούλες...

Τα πυκνά μαύρα σου μαλλιά,
το βλέμμα το ονειροπόλο,
η λεβέντικη κορμοστασιά,
τα χέρια σου τα στιβαρά,
κι εγώ περήφανη
από το ένα χέρι
κρατούσα τον κούνελό μου
και από το άλλο
το χέρι σου το λατρευτό μου.

Όλες αυτές οι εικόνες
πλέκονται μεταξύ τους.
Ακούω το θρόισμα
από ένα πέπλο προστασίας,
αισθάνομαι την ανάσα
μιας οπτασίας.

Ακόμα το άρωμα της νεραντζιάς
χαϊδεύει τα ρουθούνια
μα η γεύση μελιού έχει πια πικράνει
το χέρι μου πια δεν σε φτάνει.

Je hand

Het meisje met de dikke
blonde vlecht
in zijn armen katachtig
opgerold als in een boom.
Haar arm om zijn nek geslagen.
Hij keek haar in de ogen,
hij wilde haar zoveel zeggen,
peinsde er zo vaak over,
maar de tijd was nog niet daar.

Ik kijk naar de foto
die niet vergeeld is,
de luister ervan
is niet verloren gegaan.

Tedere beelden komen boven,
een smaak van honing,
de geur van citrusbloesem
die het park omarmde.
Schommels, wipwappen,
strengere buitenlandse gouvernantes,
mooie elegante moeders.
Zorgeloze kinderstemmetjes...

Je dikke zwarte haardos,
je dromerige blik,
je fiere houding,
je ferme handen.
En trots hield ik
in de ene hand mijn konijn
en in de andere
jouw door mij zo teerbeminde hand.

Al die beelden
vloeien door elkaar.
Ik hoor het ruisen
van een sluier van bescherming,
ik voel de ademtocht
van een vergezicht.

Zelfs de geur van de citrusbloesem
beroert de reukzin,
maar de smaak van honing
is nu bitter
en mijn hand kan jou niet meer
bereiken.

Το ποίημα «**το χέρι σου**» ανήκει στη δεύτερη ποιητική συλλογή της Αγνής Φουρναράκη, που τιτλοφορείται «Ο Δεύτερος Κύκλος», και εκδόθηκε το 2014.

Τα ποιήματά της εκφράζουν μέσα από τις δικές της εμπειρίες, τις αιώνιες ανθρώπινες εμπειρίες για τον έρωτα, το θάνατο, τον πόνο, τη λύπη, τη χαρά, συναισθήματα βαθιά και ειλικρινή.

Χειρίζεται τη γλώσσα με δεξιότητα μαέστρου. Η εναρμόνιση των λέξεων αγγίζει ευαίσθητες χορδές. Οι εκφράσεις της ανακαλούν αμέτρητες εικόνες.

«Το χέρι σου» είναι ένα λυρικό ποίημα που εκφράζει προσωπικά, υποκειμενικά συναισθήματα.

Προσφέρουμε για τους προχωρημένους μια μικρή ανάλυση του ποιήματος και ερωτήσεις. Στείλτε μας τις απαντήσεις και τις δικές σας σκέψεις.

Ακούστε και διαβάστε το ποίημα.

Απαντήστε τις παρακάτω γενικές ερωτήσεις

- Σε ποιον απευθύνεται το ποίημα;
- Από πού κάνει η ποιήτρια την περιγραφή και σε ποιο πρόσωπο; (1^ο, 2^ο, 3^ο)
- Μετά αλλάζει πρόσωπο και σε ποιο πρόσωπο μιλάει;
- Τι εκφράζει;
- Είναι βιώματα της ίδιας της ποιήτριας, νομίζεις;
- Ακούστε και μερικά ποιήματά της στο You Tube και προσπαθήστε να περιγράψετε το ύφος.
- Ποιες δικές σας εικόνες και εμπειρίες ανακαλούν (Αναγνωρίζετε);
- Περιγράψτε μια δική σας εικόνα που θυμάστε με τον πατέρα σας.
- Σε ποια δικά σας συναισθήματα μιλάνε;

Το ποίημα μπορεί να διαιρεθεί σε τρεις ενότητες:

1. Περιγραφή της φωτογραφίας του πατέρα,
2. Αναμνήσεις της κόρης
3. Το συναίσθημα της κόρης

- Συμφωνείτε με αυτές τις ενότητες;
- Αν διαφωνείτε , προτείνετε τις δικές σας έννοιες και εξηγήστε γιατί.

- Εντοπίστε τις φράσεις που εισάγουν τις ενότητες που σας δώσαμε.
Π.χ. η πρώτη ενότητα δίνεται με τη φράση: «κοιτάζω τη φωτογραφία»

Δεύτερη ενότητα: _____

Τρίτη ενότητα: _____

Το ποίημα αποτελείται από 5 στροφές

Κάθε στροφή έχει και το δικό της νόημα. Σας δίνουμε για κάθε στροφή ένα νόημα.

Εκφράστε και εσείς μετά τα δικά σας νοήματα.

1^η στροφή

Το κοριτσάκι με τη χοντρή
ξανθιά κοτσίδα
στην αγκαλιά του σαν αίλουρος
σε δέντρο κουλουριασμένο.
Το χέρι του γύρο από το λαιμό του
κρεμασμένο
Εκείνος στα μάτια το κοιτούσε.
Ήθελε τόσα να του πει,
τα είχε τόσο συχνά σκεφτεί
αλλά έπρεπε να περιμένει.

Νόημα

Το κοριτσάκι κουλουριάζεται στην αγκαλιά του πατέρα της.

Γράψτε το δικό σας νόημα.

2^η στροφή

Κοιτάζω την φωτογραφία
που δεν έχει ξεθωριάσει,
τίποτε από τη λάμψη της
δεν έχει χάσει.

Νόημα

Μια φωτογραφία που δεν έχει ξεθωριάσει, είναι η αρχή του ταξιδιού της κόρης στο παρελθόν.

Γράψτε το δικό σας νόημα.

3^η στροφή

Μου έρχονται εικόνες τρυφερές,
μια γεύση από μέλι,
το άρωμα από τις νεραντζιές
που αγκάλιαζαν το πάρκο.
Οι κούνιες, οι τραμπάλες,
οι αυστηρές αλλοδαπές νταντάδες,
οι όμορφες κομψές μαμάδες.
Ξένοιαστες από παιδιά
φωνούλες...

Νόημα

Η κόρη αναπολεί καθημερινές σκηνές που θυμάται και που έχουν μείνει ζωντανές, ανεξίτηλες στη μνήμη.

Γράψτε το δικό σας νόημα.

4^η στροφή

Τα πυκνά μαύρα σου μαλλιά,
το βλέμμα το ονειροπόλο,
η λεβέντικη κορμοστασιά,
τα χέρια σου τα στιβαρά,
κι εγώ περήφανη
από το ένα χέρι
το χέρι σου το λατρευτό μου.
κρατούσα τον κούνελό μου
και από το άλλο
το χέρι σου το λατρευτό μου.

Νόημα

Η κόρη αναφέρεται στην εικόνα που είχε πλάσει για τον πατέρα της

Γράψτε το δικό σας νόημα.

5^η στροφή

Όλες αυτές οι εικόνες
πλέκονται μεταξύ τους.
Ακούω το θρόισμα
από ένα πέπλο προστασίας,
αισθάνομαι την ανάσα
μιας οπτασίας.
Ακόμα το άρωμα της νεραντζιάς
χαϊδεύει τα ρουθούνια
μα η γεύση μελιού έχει πια πικράνει
το χέρι μου πια δεν σε φτάνει.

Νόημα

Η κόρη μιλάει για το συναίσθημα, η οπτασία είναι τόσο ζωντανή, όσο ζωντανή είναι και η πικρή γεύση.

Η δε απόσταση ανελέητη, αδυσώπητη.

Γράψτε το δικό σας νόημα.

- Γράφουμε τις λέξεις και τις εκφράσεις που μας έχουν εντυπωσιάσει.

Π.χ «αίλουρος», «...σαν αίλουρος σε δένδρο κουλουριασμένο.»

- Κοιτάζουμε τη μετάφραση και προσπαθούμε να κάνουμε μια δική μας.

Οι λέξεις και η έννοιά τους

Λυρικός -ή -ό

που ανήκει ή που αναφέρεται στη λύρα: *Λυρικό μέλος*. 2. που τραγουδιέται με συνοδεία λύρας: *Λυρική ποίηση. Λυρικό ποίημα*. || 1. που εκφράζει προσωπικά, υποκειμενικά συναισθήματα: *Λυρικό ύφος. Λυρική περιγραφή*. || *Λυρικό δράμα*, το μελόδραμα. *Λυρικό θέατρο*, το θέατρο στο οποίο παίζονται μελοδράματα. *Εθνική Λυρική Σκηνή*, θεατρικός οργανισμός που παρουσιάζει ελληνικά και ξένα μελοδραματικά έργα.

αίλουρος

1. αίλουρος ο 1.(λόγιο.) ο αγριόγατος: Σκαρφάλωσε στο δέντρο σαν... 2. (πληθυντικός ονομασία γένους της οικογένειας των αιλουροειδών.
αρχ. αίλουρος = γάτα

2. **αίλουρος ο** [ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ.] Αβέβαιης ετυμολογίας. Η λέξη σήμαινε κυρίως την άγρια γάτα, μια και «η γάτα ως κατοικίδιο ζώο δεν ήταν γνωστή στην Ελλάδα» (Chantraine, λέξη: αίλουρος). Η λέξη παράγεται πιθανά από τα αϊόλος (< *αΐελος) «γρήγορος, ευκίνητος, ορμητικός» και ουρά, οπότε η λέξη θα σήμαινε αρχικά «το ζώο που κουνάει γρήγορα την ουρά»

κουλουριασμένο

κουλουριάζω [-ομαι 1. τυλίγω ένα μακρύ και εύκαμπτο υλικό σε σχήμα κουλούρας: ~ το σκοινί. Το λάστιχο ήταν κουλουριασμένο. || Το φίδι κουλουριάστηκε γύρω από το λαιμό του. 2. (παθητική φωνή) λυγίζω το σώμα μου σκύβοντας έντονα μπροστά: Κουλουριάστηκε από τα γέλια / τον πόνο. || Κάθεται κουλουριασμένος στην πολυθρόνα. Η γάτα κουλουριάστηκε κοντά στη φωτιά.

κουλούρι το 1. αρτοσκεύασμα σε στρογγυλό συνήθως σχήμα, πασπαλισμένο κυρίως με σουσάμι. 2. το μηδενικό, ως σχολικός βαθμός, κυρίως στη γλώσσα των παιδιών.

κουλουράκι το ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΟ 1. μικρό κουλούρι. 2. μικρό γλύκισμα από ζύμη ζαχαροπλαστικής σε διάφορα σχήματα: Πασχαλινά κουλουράκια.

ξεθωριάζει

ξεθωριάζω 1. για χρώμα που έχει υποστεί αλλοίωση, συνήθως από τον ήλιο, με αποτέλεσμα να γίνει πιο ανοιχτό· ξασπρίζω· Ξεθωρίασαν οι κουρτίνες. Ξεθωριασμένα χρώματα. 2. (μεταφορικά) για κάτι που έχει χάσει την ένταση και τη δύναμή του, που έχει σχεδόν σβήσει: Η εικόνα του ξεθωρίασε πια. Με το πέρασμα του χρόνου οι εντυπώσεις ξεθωριάζουν.

ξένοιαστος

ξένοιαστος -η -ο & ξέγνοιαστος -η -ο: που δεν έχει έγνοιες και φροντίδες, αμέριμος: Ξένοιαστη ζωή.

στιβαρά

στιβαρός -ή -ό : α. για πρόσωπο ή για μέλη του σώματός του που είναι δυνατά, ρωμαλέα: Ο πατέρας με σήκωσε με τα στιβαρά χέρια του. || (μεταφορικά): Πήρε τα ηνία της εξουσίας στα στιβαρά χέρια του. β. (για αφηρημένο ουσιαστικό) που προέρχεται από ένα δυνατό και αποφασιστικό άνθρωπο: Στιβαρή διοίκηση / εξουσία.

λατρευτό

λατρευτός -ή -ό: που τον αγαπούν πολύ, πολυαγαπημένος. || (σε προσφώνηση): Λατρευτή μου μητέρα.

οι εικόνες πλέκονται...

πλέκω -ομαι : 1. περνώ με κατάλληλο τρόπο ένα νήμα, ένα σκοινί (ή άλλο ευλύγιστο υλικό) μέσα σε ένα άλλο ή τα συστρέφω και τα συνάπτω έτσι ώστε να κατασκευάσω κάτι: ~ ένα καλάθι με καλάμια / ένα πουλόβερ με μαλλί / ένα στεφάνι με λουλούδια. Ξέρει / μαθαίνει να πλέκει. Έπλεξε τα μαλλιά της κοτσίδες. Η μπλούζα είναι πλεγμένη στο χέρι / στη μηχανή. 2. (μεταφορική έννοια.): Το ειδύλλιό τους πλέχτηκε σ' ένα ταξίδι, δημιουργήθηκε. ~ τα χέρια μου / τα δάχτυλά μου, βάζω τα δάχτυλα του ενός χεριού ανάμεσα στα δάχτυλα του άλλου. (έκφραση.) ~ το εγκώμιο* κάποιου.

θρόισμα

θρόισμα το: ελαφρός, συγκεχυμένος και συνεχής θόρυβος που τον δημιουργεί ο αέρας καθώς περνά μέσα από τα φύλλα των δέντρων. || Καθώς περπατούσε ακουγόταν το ~ της μακριάς μεταξωτής της φούστας.

πέπλο

πέπλο το: 1. λεπτό διαφανές ύφασμα με το οποίο οι γυναίκες σε ορισμένες περιπτώσεις καλύπτουν το κεφάλι ή και το πρόσωπο, ενώ το υπόλοιπο κρέμεται πίσω στην πλάτη: Νυφικό ~. Μαύρο / πένθιμο ~, πλερέζα. Πρόσωπο κρυμμένο κάτω από το ~. Τα ανάλαφρα / τα μεταξένια / τα αραχνούφαντα πέπλα της νύμφης / της νεράιδας. 2. (μτφ.) για ό,τι βρίσκεται επάνω ή γύρω από κάτι με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η θέα: Ένα ~ ομίχλης. Τα μαύρα πέπλα της νύχτας, το σκοτάδι. [λόγ. < αρχ. ὁ πέπλος, ελνστ. πληθ. ουδ. τά πέπλα]

πέπλος ο 1α. αρχαίο ελληνικό ρούχο, μακρύ και χωρίς μανίκια, που το συγκρατούσαν στους ώμους και το έσφιγγαν στη μέση: Γυναικείος ~.

Οι πτυχές του πέπλου. || Ο ~ της Αθηνάς, σημαντικό στοιχείο της πομπής των Παναθηναίων.

ανάσα

ανάσα η 1.η αναπνοή των ζώων και ιδίως του ανθρώπου, η οποία γίνεται με τη βοήθεια των πνευμόνων: Παίρνω ~, αναπνέω. Βαστώ / κρατώ την ~ μου, δεν αναπνέω. Κρατούσαν την ~ τους από αγωνία. Πιάνεται / κόβεται η ~ μου, σταματά. || ο θόρυβος που προκαλεί η ανάσα: Ήσυχη / αδύνατη / σφυριχτή ~. Δεν ακούγεται η ~ του. α. η εισπνοή: Πήρε μια βαθιά ~. β. η εκπνοή και ιδίως ο αέρας που βγαίνει μ' αυτήν: Ζεστή / καυτή ~. 2. (μτφ.) α. ανάπαυση, ξεκούραση: Να δει κι αυτός λίγη ~ στα γεράματά του. Από την πολλή δουλειά δεν μπορεί ούτε μια ~ να πάρει. Δουλεύει χωρίς ~, συνέχεια. Κάνω κάτι με μίαν ~, χωρίς διακοπή. β. ανακούφιση: Μια ~ για τους κατατρεγμένους.

ανασαίνω: 1. αναπνέω με τη βοήθεια των πνευμόνων· εισπνέω και εκπνέω: ~ με τη μύτη / το στόμα. ~ με δυσκολία. || ζω: Ανασαίνει ακόμα, δεν πέθανε. || εισπνέω: Βγήκε στην εξοχή, για να ανασάνει λίγο καθαρό αέρα. 2. (μτφ.) α. ξεκουράζομαι: Καθίσαμε στον ίσκιο, για να ανασάνουμε λίγο. β. ανακουφίζομαι: Δεν μπορεί να ανασάνει από τα χρέη. Έφυγαν οι κατακτητές κι ανασάνε ο κόσμος.

μιας οπτασίας

οπτασία η: οπτική αντίληψη που δημιουργείται στη συνείδηση χωρίς να υπάρχουν οι απαραίτητοι εξωτερικοί ερεθισμοί· όραμα: Η ~ του νεκρού πατέρα. || (επέκταση) για εξιδανικευμένη οπτασία: Είναι όμορφη σαν ~.

χαϊδεύει

χαϊδεύω: 1α.ακουμπώ και μετακινώ ελαφρά την παλάμη επάνω σε κάτι για να εκδηλώσω τη στοργή μου: Τον χαϊδεψε τρυφερά στο κεφάλι.

Του χαϊδευε τα χέρια. Τον χαϊδεψαν πολύ οι γονείς του και τον χάλασαν. Ο μικρότερος αδελφός είναι το χαϊδεμένο παιδί της οικογένειας.

τα ρουθούνια

ρουθούνι το: το καθένα από τα δύο ανοίγματα της ρινικής κοιλότητας από τα οποία εισπνέουμε και εκπνέουμε: Βούλωσαν τα ρουθούνια μου. Τα υγρά ρουθούνια του κυνηγητικού σκύλου. ΦΡΑΣΗ: μπαίνω στο ~ κάποιου, του γίνομαι ενοχλητικός.

[μεσαιωνικά. **ρωθώνιον** υποκοριστικό του ελληνιστικού **ῥώθων** `μύτη', πληθ. **ῥώθωνες** `ρουθούνια'.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq